

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/274/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119220615
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119220615.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: K. Š., J.. XX.X.XXXX, G. X..J. X, XXX XX K., zastúpeného: JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Sovietskych hrdinov 66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Poštová banka, a.s., IČO: 31340890, so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, zastúpeného: Advokátskou kanceláriou Antol, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavova 546/14, 902 01 Pezinok, IČO: 47257024, o primerané finančné zadostučinenie 398,17 EUR, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 150,- EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 18.12.2019 sa voči žalovanému domáhal zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 398,17 EUR.

2. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením obsahu spisu 29Csp/6/2018, ako aj ďalšieho spisového materiálu zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca v konaní pred Okresným súdom v Prešove pod sp. zn. 29Csp/6/2018 sa voči žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 98,17 EUR, ako aj určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, v obchodných podmienkach v čl. 5 bodu 5.6 a v čl. 6 bodu 6.4.

5. Súd I. inštancie rozsudkom zo dňa 21.1.2019 výrokom I uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 98,17 EUR s 5 % úrokom z omeškania ročne od 12.10.2018 do zaplataenia a výrokmi II a III určil, že zmluvné podmienky uvedené v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 03.1.2014 v obchodných podmienkach v čl. 5 bodu 5.6 a v čl. 6 bodu 6.4 sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 17.10.2019 pod sp. zn. 7Co/61/2019 potvrdil rozsudok súdu I. inštancie s dátumom právoplatnosti 2.12.2019.

6. Súd I. inštancie dospel k záveru, že v predmetnej zmluve o úvere absentujú obligatórne náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z., a to neuvedenie všetkých predpokladov použitých

na výpočet RPMN. Súčasne dospel k záveru, že v zmluve je uvedený nesprávny údaj o RPMN z dôvodu, že do celkových nákladov spotrebiteľa neboli zahrnuté aj náklady za poskytnutú doplnkovú službu a preto je nutné predmetnú zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Pri neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v bode 6.4 obchodných podmienok súd poukázal na to, že táto zmluvná podmienka už bola právoplatným rozhodnutím súdu vyhlásená za neprijateľnú, konkrétne rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.11.2017 pod sp. zn. 2Co/2/2017. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky v bode 5.6 obchodných podmienok videl v tom, že nebola so spotrebiteľom osobitne vyjednaná, je hrubo nevyvážená, pretože nerešpektuje nepochybný a oprávnený ekonomický záujem spotrebiteľa na tom, aby najskôr splatil istinu úveru, ktorá je základom pre úročenie pohľadávky, ale pripúšťa v tak závažnej otázke akou je rozhodnutie o účele platby spotrebiteľa ľubovôľu dodávateľa, teda jeho svojvoľné rozhodnutie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky. Vzťah sa tak v tejto otázke stáva pre spotrebiteľa netransparentným a konanie dodávateľa nepredvídateľným. Okrem iného uvedené zmluvné dojednanie odporuje ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

7. Žalovaný považoval nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia za nedôvodný. Uviedol, že pokiaľ ide o bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetného úveru z dôvodu absencie predpokladov na výpočet RPMN, tu rozhodovacia prax súdov posúdila odlišne ako súdy v predmetnom súdnom konaní. Účelom možnosti spotrebiteľa domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia podľa ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa je, aby dodávateľ nepokračoval v nečestných praktikách. Podmienkou uplatnenia nároku na primerané finančné zadosťučinenie je skoršie uplatnenie nároku a osoba, ktorá za porušenie spotrebiteľského práva zodpovedá. Vzhľadom na rôzny prístup súdov SR k otázke splnenia náležitosti uvedenia predpokladov na výpočet RPMN nie je na mieste tvrdiť, že by primerané finančné zadosťučinenie malo byť v danom prípade dôvodné, vzhľadom na vyššie uvedené funkcie, resp. úlohy primeraného finančného zadosťučinenia. Poštová banka v odvolaní namietala, že súd I. inštancie sa nesprávne vypořiadal so skutkovým zistením stavu veci, keď v odôvodnení rozhodnutia prijal záver, že zmluva o úvere neobsahovala všetky potrebné údaje na výpočet RPMN. Vzhľadom na princíp právnej istoty, preto popiera nárok žalobcu na úhradu uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia.

8. Žalobca uviedol, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy a zároveň má mať aj funkciu relutárnu. V danom prípade treba zdôrazniť, že žalovaný nielenže v zmluve o úvere používal neprijateľné zmluvné podmienky, ale tiež konal spôsobom, ktorý je možné považovať za nekalé obchodné praktiky, čiže sa zo strany žalovaného jedná o viacnásobné porušenie práva. Keďže je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva, bola tým splnená hypotéza ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. a preto požaduje primerané finančné zadosťučinenie vo výške 398,17 EUR.

9. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá..

10. Žalobca sa predmetnou žalobou v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. domáha zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške zodpovedajúcej sume, o ktorú sa žalovaný bezdôvodne obohatil preplatením bezúročného a bezpoplatkového úveru a používal neprijateľné zmluvné podmienky.

11. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo

povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

12. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

13. Ak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

14. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými právnymi predpismi má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

15. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobca si úspešne v konaní vedenom pod sp. zn. 29Csp/6/2018 voči žalovanému uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neprijateľných zmluvných podmienok a s poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru na jeho strane vzniklo bezdôvodné obohatenie prijatím úhrad nad istinu poskytnutého úveru, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. V danom prípade nie je na mieste argumentácia žalovaného, že nárok žalobcu nie je dôvodný, nakoľko súd I. inštancie s odvolacím súdom posúdili bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru z dôvodu absencie predpokladov na výpočet RPMN odlišne ako všeobecná rozhodovacia prax súdov. Žalovaný iba vo všeobecnosti poukázal na odlišnú rozhodovaciu prax súdov SR pri posudzovaní predmetnej otázky, avšak bez individualizácie konkrétnych rozhodnutí. Žalovaný však opomenul, že súd I. inštancie bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru určil aj na základe nesprávneho údaja o výške RPMN z dôvodu, že do celkových nákladov spojených s úverom nezahrnul aj náklady za doplnkovú službu - poistenie.

16. Na základe uvedeného možno teda konštatovať, že nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje, len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zák. č. 250/2007 Z.z.

17. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, avšak iba čiastočne. S poukazom na všetky okolnosti prípadu a viacnásobné porušenie spotrebiteľského práva žalobcu, súd považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 150 EUR. V danom prípade vychádzal zo skutočností, že zo strany žalovaného došlo k vydaniu bezdôvodného obohatenia vo výške prijatých plnení nad istinu poskytnutého úveru a v porovnaní s inými prípadmi u žalobcu nedošlo k priamym vyhrážkam a zastrášaniam zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jeho psychiku či rodinný život. Na základe uvedených skutočností preto primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma

150 EUR, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľov satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie žalobcu, resp. kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale ide o nárok, ktorým sa reparuje ujma nemateriálnej povahy, a teda musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozhodnutia Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 2Co/137/2016, 17Co/17/2018 a 9Co/50/2018).

18. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

20. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

21. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

22. CSP nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 O. s. p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 O. s. p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k Civilnému sporovému poriadku, nakladateľstvi C. H. Beck).

23. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

24. Keďže predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu.

25. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté postupom podľa § 262 CSP vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sume primeraného finančného zadosťučinenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).